

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 11C/299/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2215210723
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marie Mészárosová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2018:2215210723.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Mariou Mészárosovou v rodinnoprávnej veci navrhovateľky: K. Y., I.. XX.XX.XXXX, Z. XXX XX O. W., B. T.: V. Q., I.. XX.XX.XXXX, Z. XXX XX O. W., T. U. T. N. W. X.: W. Á.L. Q. Y., I.. XX.XX.XXXX, zastúpenému opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, takto

rozhodol:

- I. Určuje sa, že odporca V.Ú. Q., I.. XX.XX.XXXX, M. B. E. T. W. X. Á. Q.Z. Y., I.. XX.XX.XXXX, I. E. W. K. Y., I.. XX.XX.XXXX.
- II. Maloletý sa zveruje do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá ho bude zastupovať v bežných veciach a spravovať jeho majetok. Styk odporcu s maloletým sa neupravuje.
- III. Odporca je povinný s účinnosťou od 08.05.2014 prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, vždy vopred do 8.dňa toho ktorého mesiaca, počnúc od 08.04.2014 do rúk navrhovateľky.
- IV. Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 08.05.2014 do 08.04.2018 vo výške 1.331,22 eur je odporca povinný splácať v splátkach po 50,- eur mesačne zročných s bežným výživným s tým, že omeškanie s jednou splátkou má za následok zročnosť celého plnenia.
- V. V časti o priznanie výživného prevyšujúceho 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona sa návrh navrhovateľky zamietá.
- VI. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom došlým 05.06.2015 sa navrhovateľka domáhala určenia otcovstva k svojmu maloletému dieťaťu a zaviazania odporcu prispievať na jeho výživu sumou 50 € mesačne. Predniesla, že s odporcom v kritickom období intímne žila z tohto intímneho vzťahu sa narodil maloletý. Odporca však svoje otcovstvo k nemu neuznal.

2. Odporca s návrhom nesúhlasil. Pripustil iba, že s navrhovateľkou mal pohlavný styk.

3. Súd na prejednanie veci nariadil opakovane pojednávanie, nariadil predvedenie odporcu, ktoré bolo neúspešné, v konečnom predvolaní na pojednávanie vytýčené na 04.04.2018 odporcovi doručoval podľa § 106 ods. 3 C.s.p. vo forme oznámenia zverejneného na úradnej tabuli súdu. Na pojednávaní dňa 04.04.2018 (§ 33 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku), vykonal dokazovanie:

- výsluchom navrhovateľky a kolízneho opatrovníka (zápisnica o pojednávaní zo 04.04.2018),
- listinnými dôkazmi, a to rodným listom maloletého, lustráciou Sociálnej poisťovne
- obsahom spisu a zistil tento

skutkový stav:

4. a) Navrhovateľka ako slobodná (rozvedená) udržiavala s odporcom vzťah v roku 2013. V danom čase nebola tehotná a nestýkala sa ani s inými mužmi. (výsluch navrhovateľky). Neboli dokázané také okolnosti, ktoré by vylučovali otcovstvo odporcu k dieťaťu v období roku 2013 do jeho narodenia 08.05.2014.

b) Maloletý sa narodil 8.mája 2014 (rodný list č. I. 16 spisu) Odporca však ani pred súdom, ani pred orgánom matriky otcovstvo k nemu neuznal. Od svojho narodenia žije maloletý u navrhovateľky, ktorá sa oňho osobne stará. Maloletý má bežné potreby. Matka má jediný príjem titulom opatrovateľského príspevku vo výške 249,- eur mesačne, ďalším jej príjmom je rodičovský príspevok vo výške 23,72 € mesačne.

c) Odporca nikdy a teda ani od narodenia maloletého nežil s navrhovateľkou ani s maloletým v domácnosti, zároveň nie je vedený v evidencii nezamestnaných. Vyššie vzdelanie nemá. Z lustrácie sociálnej poisťovne vyplýva: od 09.10.2014 do 30.10.2014: dohoda o vykonaní práce, od 01.06.2015 do 20.06.2015: zamestnanec, od 03.08.2015 do 07.08.2015: zamestnanec, od 19.04.2017 do 04.06.2017: zamestnanec, od 12.07.2017 do 07.08.2017: dohoda o pracovnej činnosti, od 27.09.2017 do 16.11.2017: dohoda o vykonaní práce; dôchodkové poistenie nepoberá, nemocenské poistenie nepoberá, úrazové poistenie nepoberá, poistenie v nezamestnanosti nepoberá.

5. Takto zistený skutkový stav vyplýva z vykonaných dôkazov hodnotených vo vzájomnej súvislosti (§ 191 C. s. p.).

Skutkové zistenia v bode 4 vyplývajú z jednotlivých dôkazov uvedených pri nich v zátvorkách. Medzi výpoveďou navrhovateľky a odporcu neboli v podstate žiadne rozpory, rozdiely medzi nimi vyplývali len z ich rozdielných postojov v konaní. Sama okolnosť, že by navrhovateľka tesne po pohlavnom styku s odporcom mala negatívny test (ak by si ho urobila), už podľa všeobecných skúseností jednoznačne nevylučuje jej tehotenstvo.

6. Súd nevykonal dokazovanie znaleckým posudkom z odvetvia analýza DNA, ktoré bolo pôvodne nariadené uznesením č. k. 11C/299/2015-33. Podľa § 35 a § 36 Civilného mimosporového poriadku má súd zistiť skutočný stav veci a na ten účel je povinný vykonať aj dôkazy účastníkmi nenavrhnuté. Týmito ustanoveniami však nie je dotknuté ustanovenie § 192 C. s. p., podľa ktorého sa skutočnosť, pre ktorú zákon ustanovuje domnienku, považuje za dokázanú, kým v konaní nevyšiel najavo opak. Zistením skutočností rozhodných pre nastolenie domnienky je zistený skutočný stav veci v zmysle § 35 C. m. p. Nie je úlohou súdu vyvracať zákonné domnienky a vykonávať dokazovanie na tento účel (§ 36 C. m. p. a contrario). Pokiaľ chce účastník účinky domnienky vyvrátiť, má možnosť navrhovať dôkazy. V takom prípade súd podľa § 49 ods. 2 C. m. p. môže tomuto účastníkovi uložiť povinnosť zložiť preddavok na trovy dôkazu. C. m. p. neobsahuje osobitnú úpravu následkov nezloženia tohto preddavku, v dôsledku čoho sa použije ustanovenie § 253 ods. 3 C. s. p., podľa ktorého je dôsledkom nezloženia preddavku nevykonanie navrhnutého dôkazu. V prerokúvanej veci bolo odporcovi vyššie citovaným uznesením uložené zložiť preddavok na trovy dokazovania, ktoré bolo na jeho návrh nariadené za účelom vyvrátenia domnienky otcovstva založenej súložou s navrhovateľkou. Odporca ho v určenej lehote nezložil. V dôsledku toho a najmä absolútnej nesúčinnosti odporcu či so súdom alebo so znalcom, súd od dôkazu znaleckým posudkom upustil.

Právne vec súd posúdil takto:

7. Podľa ustanovenia § 84 Zákona o rodine (č. 36/2005 Z. z.) sa otcovstvo určuje na základe domniek ustanovených v zákone (§ 85 Zákona o rodine), súhlasným vyhlásením rodičov (§ 90 Zákona o rodine) alebo rozhodnutím súdu (§ 94 Zákona o rodine). V prerokúvanej veci je navrhovateľka doteraz slobodná, otcovstvo jej manžela teda neprichádza do úvahy, a odporca ani iný muž otcovstvo k maloletému neuznal. Vzhľadom na to prichádza do úvahy len jeho určenie rozhodnutím súdu. V takom prípade sa podľa § 94 ods. 2 Zákona o rodine za otca považuje muž, ktorý s matkou dieťaťa súložil v čase, od ktorého neprešlo do narodenia dieťaťa menej ako 180 a viac ako 300 dní (tzv. kritické obdobie), ak jeho otcovstvo nevylučujú závažné okolnosti. V prerokúvanej veci sa maloletý narodil 08.05.2014. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že odporca s navrhovateľkou súložil v roku 2013. Tento čas spadá do tzv. kritického obdobia, čím je podľa citovaného § 94 ods. 2 Zákona o rodine založená domnienka otcovstva odporcu k maloletému. Žiadne závažné okolnosti, ktoré by jeho otcovstvo vylučovali, zo

zisteného skutkového stavu nevyplývajú. Vzhľadom na to súd vyhovel návrhu aktívne legitimovanej matky (§ 94 ods. 1 Zákona o rodine) a určil otcovstvo odporcu k maloletému v súlade s citovaným § 94 ods. 2 Zákona o rodine (výrok I).

8. Založením otcovstva odporcu k maloletému sa tento podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine stal aj nositeľom rodičovských práv a povinností k dieťaťu, teda najmä právo a povinnosť osobnej starostlivosti, zastupovania a správy majetku (§ 28 ods. 1 Zákona o rodine). Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia spolu nežijú a nedohodnú sa o výkone rodičovských práv a povinností, súd ich môže aj bez návrhu upraviť za použitia ustanovení § 24 až 26 Zákona o rodine. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine má súd rozhodnúť najmä o tom, kto bude mať dieťa v osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok a kto a v akej výške bude prispievať na jeho výživu. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine má súd v prípade nedohody rodičov o úprave styku s maloletým upraviť tento styk rozsudkom; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

9. V prerokovanej veci zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že navrhovateľka a odporca ako rodičia maloletého spolu nežijú a o výkone rodičovských práv a povinností sa nedohodli, takže ich musí upraviť súd. Súd uvážil, že maloletý je vo veku približne štyroch rokov, kedy je citovaná väzba na matku veľká, tá sa o neho stará od narodenia za finančnej pomoci vlastnej matky (starej matky maloletého) a brata. Odporca o maloletého nejavil záujem, nestaral sa oňho a nepreukázal, že by mal vytvorené vhodnejšie podmienky na starostlivosť oňho než navrhovateľka. V dôsledku toho súd dospel k záveru, že dieťa zverí do osobnej starostlivosti matky; keďže tá sa oňho starala aj doteraz. Rovnako súd zveril matke aj právo zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok. Nateraz nie je zrejmé, že by maloletý mal iný majetok než bežné každodenné predmety a že by mohol robiť iné majetkové úkony než úplne najbežnejšie úkony každodenného života. Keďže sa matka oňho osobne stará a bude sa starať aj naďalej, je prítomná pri týchto úkonoch s maloletým a vynakladá aj prostriedky na tieto každodenné situácie (podľa okolností aj prostriedky maloletého získané napríklad darom). Opačné usporiadanie by si vyžadovalo kontaktovať pri každom úkone za maloletého jeho otca, ktorý oňho záujem nejaví a je ťažké sa s ním spojiť aj súdu. To by nadmerne sťažovalo každodenné situácie maloletého a jeho matky. Preto zodpovedá praktickej potrebe, aby mala aj zverenému oprávnenie ho pri týchto úkonoch zastupovať a nakladať s jeho majetkom (výrok II).

10. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine má súd upraviť vyživovaciu povinnosť rodičov maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, ak sa o nej nedohodnú. Navrhovateľka a odporca sa na vyživovacej povinnosti nedohodli a keďže odporca s navrhovateľkou nežije, musí vyživovaciu povinnosť upraviť súd (porov. aj § 24 ods. 1 v spojení s § 36 ods. 1 Zákona o rodine). Podľa § 62 ods. 1 Zák. o rod. vyživovacia povinnosť rodičov k deťom trvá do času, kým nie sú schopné sa samé živiť. Maloletý ako dvojročný celkom zjavne nie je schopný sa samostatne živiť, takže je odporca povinný prispievať na jeho výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 Zák. o rod.). Súd pritom prihliadne aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará (§ 62 ods. 3 Zák. o rod.). Podobne podľa § 75 ods. 1 Zák. o rodine má súd prihliadnuť na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Podľa judikatúry (porov. judikáty R 5/1969, R 101/1967) sú pri určení výšky výživného rozhodujúce reálne zárobné schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, alebo aj okolnosťami objektívneho rázu. Pri hodnotení tejto schopnosti treba zistiť jednak rozsah iných vyživovacích povinností, ako aj dôvody, kvôli ktorým odporca nepracuje, resp. nedosahuje príjmy. Okrem toho má súd prihliadnuť aj na neprimerané riziká, ktoré na seba povinný berie.

11. Zo zisteného skutkového stavu nevyplýva, že by odporca bol vlastníkom podstatného majetku, čo je vzhľadom na jeho vek pochopiteľné. Ďalej nebolo zistené, že by odporca bral na seba neprimerané majetkové riziká (pôžičky, stávky, hry a pod.), a ani odporca nežiadal zohľadniť tieto okolnosti pri vymeraní výživného. Naopak, zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že odporca od narodenia maloletého v podstate nikde nebol v pracovnom pomere (s výnimkou 20 dní od 01.06.2015 do 20.06.2015, s výnimkou 4 dní od 03.08.2015 do 07.08.2015, s výnimkou 46 dní od 19.04.2017 do 04.06.2017), sporadicky sa zamestnával na dohodu o vykonaní práce. Nebolo pritom zistené, že by odporca trpel chorobou alebo ťažkosťami, ktoré by znižovali jeho pracovnú schopnosť. Naopak, odporca je stredného veku, 50-ročný muž, ktorý by mal byť schopný vykonávať najrôznejšie, aj fyzicky náročnejšie práce. Okrem toho región, v ktorom odporca žije, vďaka blízkosti hlavného mesta i susedného Maďarska i Rakúska poskytuje relatívny dostatok pracovných možností. Nie je zrejmé, či odporca vyvíjal nejakú činnosť na získanie zamestnania alebo zdroja oficiálneho trvalého príjmu. To všetko sú príčiny, ktoré nemôžu ísť

na ťarchu maloletého dieťaťa odporcu a nemôžu viesť ku kráteniu jeho vyživovacej povinnosti voči nemu. Schopnosti a zárobkové možnosti odporcu sú subjektívne i objektívne lepšie než je súčasný príjem navrhovateľky. Napriek tomu sa súdu nepodarilo jeho skutočné zárobkové možnosti zistiť. Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 300/2010 Z.z. a opatrenia MPSVaR SR č. 186/2013 Z.z. za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje počnúc od 1.7.2013 suma alebo úhrn súm 90,42 EUR mesačne, ak ide o zaopatrené nepľnoleté dieťa a podľa opatrenia MPSVaR SR č. 173/2017 Z.z. počnúc od 1.7.2017 suma alebo úhrn súm 91,06 EUR mesačne, ak ide o zaopatrené nepľnoleté dieťa. V čase vyhlásenia tohto rozsudku tak suma minimálneho zákonného výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa do 30.6.2017 predstavovala čiastku 27,13 EUR na jedno nepľnoleté nezaopatrené dieťa a počnúc od 1.7.2017 predstavuje čiastku 27,32 EUR na jedno nepľnoleté nezaopatrené dieťa. Z tohto fiktívneho príjmu odporcu je potrebné vychádzať aj pri určovaní výživného v tomto prípade.

12. Navrhovateľka sa domáhala určenia výživného v sume 50 € mesačne. Podľa už citovaného § 62 ods. 2 Zák. o rod. má dieťa právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. To však znamená, že jeho životná úroveň nesmie byť ani podstatne nižšia, ale ani podstatne vyššia než životná úroveň jeho rodičov. Z tohto hľadiska treba posudzovať aj odôvodnené potreby oprávneného maloletého v zmysle § 75 ods. 1 Zák. o rod.. Podľa konštantnej judikatúry od rodiča možno vo všeobecnosti vyžadovať, aby na výživné vynakladal približne 20 až 25 % príjmov. Súd nepopiera, že na maloletého možno vynakladať aj vyššie sumy (napr. kupovaním drahších vecí na uspokojovanie jeho potrieb), to však nezodpovedá celkovo nepríliš priaznivým majetkovým pomerom oboch jeho rodičov - navrhovateľky a odporcu.

13. Podľa § 77 ods. 1 Zák. o rod. možno výživné pre maloleté dieťa priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne od začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. V prerokovanej veci sa konanie začalo podaním návrhu 05.06.2015 (§ 24 C. m. p.) a navrhovateľka domáhala priznania výživného vrátane zmeškaného výživného. Z toho súd vyvodil, že výživné žiada odo dňa narodenia dieťaťa. Vzhľadom na to súd podľa už citovaných § 24 ods. 1 v spojení s § 36 ods. 1, ako aj § 77 ods. 1 Zák. o rod. zaviazal odporcu prispievať na výživu maloletého sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne. Pretože výživné má slúžiť na krytie bežných mesačných potrieb, je teda určené na spotrebu, je potrebné, aby ho navrhovateľka mala pre maloletého k dispozícii na každý mesiac vopred, a to čo najskôr (§ 76 ods. 1 Zák. o rod.). Preto súd určil jeho splatnosť na 8. deň v mesiaci, pričom za jeho príjemkyňu určil matku, ktorá bude mať maloletého v osobnej starostlivosti (výrok III). Vedený povinnosťou rozhodnúť o celej prejednáwanej veci (§ 212 ods. 2 C. s. p.) musel súd návrh matky čo do zvyšku (výživné nad 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona do 50 €) zamietnuť (výrok V).

14. Vzhľadom na to, že maloletý sa narodil 08.05.2014, boli do dňa vyhlásenia rozsudku 04.04.2018 ročné mesačné sumy výživného od 08.05.2014, kedy sa dieťa narodilo, do 08.06.2017 po 27,13 € = 1.058,07 €; od 08.07.2017 do 04.04.2018 po 30,35 € = 273,15 €; spolu predstavuje zaostané výživné sumu 1.331,22 €. Odporca tak ku dňu vyhlásenia rozsudku má dlh na bežnom výživnom 1.331,22 €. Podľa § 232 ods. 4 C. s. p. súd povolil splácať tento dlh v splátkach v takej výške, aby k jeho splateniu došlo najdlhšie do troch rokov. Tým sa zároveň zohľadní to, že až doteraz musela výživu maloletého zvládať sama navrhovateľka zo svojich prostriedkov. Súd tak považoval za primerané splátky vo výške 50 €, ktoré budú zročné s bežným výživným, teda do 8. dňa kalendárneho mesiaca. Strata výhody splátok má pôsobiť ako motivácia pre odporcu určené splátky plniť (výrok IV).

15. O trovách konania súd rozhodol podľa § 53 C. m. p., podľa ktorého v konaniach o určení rodičovstva môže súd priznať náhradu trov konania úspešnému účastníkovi, ak to možno spravodlivo požadovať. Odporca neuznal otcovstvo mimosúdne, v dôsledku čoho bola navrhovateľka nútená domáhať sa jeho určenia rozsudkom súdu. Pritom rozhodnutím súdu bola navrhovateľka i odporca oslobodený od súdnych poplatkov. V tomto konaní bol odporca neúspešný, čomu sa bolo možné vyhnúť, ak by otcovstvo dobrovoľne pred súdom uznal. Navrhovateľke žiadne trovy v tomto konaní nevznikli, a teda súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (výrok VI).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je zo strany odporcu prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní od doručenia jeho rovnopisu písomne na podpísanom súde. V odvolaní treba popri označení súdu, ktorému je určené, spisovej značky a označenia veci, ktorej sa týka, označení a podpise odvolateľa a uviesť tiež, v akom rozsahu sa tento rozsudok napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie súdu považuje za nesprávne (odvolacie dôvody, § 365 C. s. p.) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Navrhovateľka i kolízny opatrovník sa práva podať odvolanie vzdali.

Rozsudky o plnení výživného sú vykonateľné doručením (§ 44 C. m. p.). Ak odporca dobrovoľne nesplní povinnosť uloženú vykonateľným rozsudkom, môže sa maloletý domáhať jej splnenia v exekúcii.